

BESTUURSVERSLAG | 2022

1. Inleiding

2022 was het jaar waarin kunst en cultuur in de wijken van Rotterdam weer tot leven kwam. In maart namen we afscheid van de laatste lockdown maatregelen vanwege de corona pandemie. Met behulp van steunmiddelen van de gemeente Rotterdam voerde Cultuur Concreet in het voorjaar van 2022 het extra programma Cultuurboost uit, waarmee het culturele leven in de wijken weer werd aangezwengeld. Het enthousiasme onder lokale initiatiefnemers was groot; het programma werd maar liefst vier keer overtekend.

Toen iedereen in de wijken weer 'aan' stond, werd er volop een beroep gedaan op de LCP middelen voor Lokale culturele programmering (LCP) – inclusief op een groot deel van de restbudgetten uit 2020 en 2021. Met het LCP budget konden we in dertien van de vijftien Rotterdamse gebieden gericht regisseren op een passend aanbod voor iedereen. We werkten in 2022 noodgedwongen niet meer in het gebied Overschie, vanwege onvoldoende structurele financiering van onze basisdienstverlening.

In 2022 genoten 168.455 geregistreerde bezoekers van ongeveer negenhonderd door Cultuur Concreet met LCP budget ondersteunde culturele activiteiten. Omdat niet alle partijen hun bezoekers goed registreerden, schatten wij het werkelijke aantal bezoekers van cultuur dichtbij rond de 200.000. Meer dan de helft van deze bezoekers (51%) bestond uit de zogenaamde 'light users' – Rotterdammers voor wie het bezoeken of beleven van cultuur niet vanzelfsprekend is. Negentig procent van de bezoekers waardeerde de bezochte activiteit positief. Klinkende resultaten!

Dat laat onverlet dat onze regisseurs wekelijks lastige keuzes moeten maken tussen het financieel ondersteunen van culturele ankers (gevestigde partijen waarop gebouwd kan worden), of juist van parels, die versterkt moeten worden, of van ruwe diamanten: de spannende nieuwkomers die je een kans wil geven. We proberen in stand te houden wat er is en waardevol is én nieuwkomers te helpen. Maar het LCP budget is verre van toereikend om de culturele infrastructuur en dus ook het culturele klimaat in de gebieden mee te versterken. Daarvoor is een verdubbeling van het LCP budget nodig of een aparte structurele regeling voor de culturele ankers in de wijken.

Naast het instrument geld (het LCP budget en de Cultuurbuur middelen) zetten we vanzelfsprekend ook onze deskundigheid en netwerken in ten behoeve van een levendig lokaal cultureel klimaat in onze dertien gebieden. Cultuur Concreet vraagt doorlopend feedback over de volle breedte van haar dienstverlening in de wijken: van advies over het projectplan, tot het verbinden van partijen en bijvoorbeeld het verwijzen naar andere bronnen van financiering. Culturele initiatiefnemers waardeerden de ondersteuning door onze cultuurregisseurs ook in 2022 weer zeer hoog: een gemiddeld cijfer 8,9.

We haalden, naast de Cultuurboost, in 2022 nog twee extra opdrachten binnen: vanuit de plusmiddelen in het Cultuurplan budget van de gemeente Rotterdam werd het programma Maak Mee in je Wijk in IJsselmonde en Prins Alexander gehonoreerd. Rotterdam Festivals vroeg ons zorg te dragen voor het lokale deel van het Zomer op Zuid programma, waarvan financiering en realisatie in 2023 plaats zullen vinden. In het totaal kregen we in 2022 extra opdrachten ter waarde van € 585.000.

De jaarrekening 2022 van Cultuur Concreet is netjes, met een bescheiden resultaat van € 2.031. We investeerden in een extra collega op het domein kennis & communicatie, we schaften een CRM systeem aan ter borging en deling van ons uitgebreide netwerk in de wijken en we gebruikten een voorziening voor een noodzakelijke opknapbeurt van ons kantoor. De algemene reservepositie is met € 18.353 licht positief, maar moet veel sterker. Cultuur Concreet blijft financieel kwetsbaar.

In de volgende hoofdstukken worden de inhoudelijke prestaties en bedrijfsvoering van Cultuur Concreet over 2022 nader toegelicht.

2. Prestaties 2022

2.1 Kerntaak 1 | Ondersteuning in de wijken (inclusiviteit)

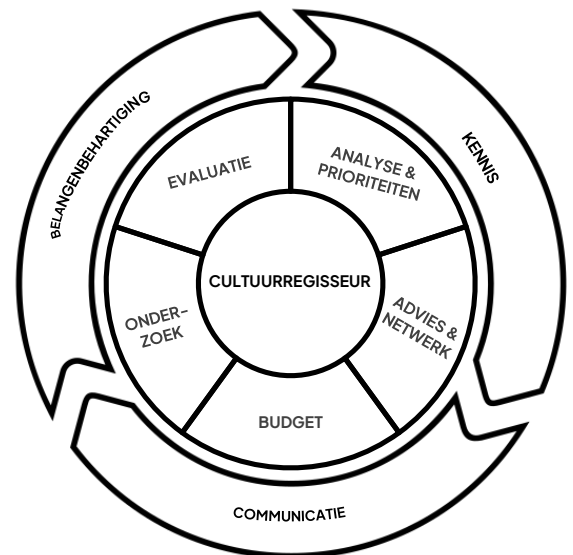
Doelstelling: het bevorderen van de actieve en passieve cultuurparticipatie van alle Rotterdammers door het ondersteunen van een passend aanbod in de wijken. In 2022 bood Cultuur Concreet ondersteuning in de wijken – waarvan hieronder de resultaten worden besproken – via:

- 2.1.1 Basisdienstverlening
- 2.1.2 Extra programma's en projecten

2.1.1 Basisdienstverlening | Cultuur Concreet methodiek

Cultuur Concreet bevordert de cultuurparticipatie van alle Rotterdammers, door lokale culturele initiatiefnemers te stimuleren en ondersteunen en zo een cultureel aanbod te brengen dat past bij de behoefte van de wijkbewoners. In de loop der jaren heeft Cultuur Concreet hiervoor een methodiek ontwikkeld, die is afgeleid van de plan-do-check-act cirkel. De methodiek bestaat uit de volgende stappen:

- a. Een culturregisseur 'embedded' in elk gebied
- b. Analyse per gebied met prioriteiten voor cultuur
- c. Deskundige advisering van culturele initiatiefnemers
- d. Laagdrempelig beschikbaar programmeringsbudget (LCP)
- e. Structureel publieksonderzoek
- f. Evaluatie en aanscherping van analyse

2.1.1.a Een culturregisseur in elk gebied

Randvoorwaardelijk voor goede ondersteuning van cultuur dichtbij is dat je – op basis van een breed lokaal netwerk en kennis over het gebied – vanuit de wijk en vanuit de behoefte van de bewoners werkt. Je moet er zichtbaar, toegankelijk en structureel aanwezig zijn. Zo bouw je vertrouwen op; de basis voor goede lokale samenwerking.

Prestatie indicatoren 2022:

- Er is voor 32 uur culturregie capaciteit ingezet in de gebieden Feijenoord, Charlois, Noord, Delfshaven, Prins Alexander en de gecombineerde gebieden Hoek van Holland/Rozenburg en Hoogvliet/Pernis
- Er is voor 24 uur culturregie capaciteit ingezet in de gebieden Kralingen-Crooswijk, IJsselmonde, Hillegersberg-Schiebroek en Centrum

Helaas was de basissubsidie van Cultuur Concreet als intermediaire instelling in 2022 onvoldoende om ook in Overschie, diensten te kunnen verlenen. Daardoor valt Overschie buiten de methodische aanpak van Cultuur Concreet en het structurele publieksonderzoek dat Cultuur Concreet in alle andere gebieden houdt.

In 2022 bestempelde de gemeente Rotterdam Heijplaat als het vijftiende gebied (behorend bij de Kleine Kernen), met bijpassende gebiedsorganisatiestructuur. Dienstverlening van Cultuur Concreet in Heijplaat vraagt eveneens om een aanvullende opdracht en middelen.

2.1.1.b Cultuuranalyse met prioriteiten per gebied

De culturregisseur maakt jaarlijks een gebiedsanalyse, waarbij onder meer gekeken wordt naar:

- De behoefte van de bewoners aan cultuur
- De culturele infrastructuur: aanwezigheid culturele initiatiefnemers (ankers, parels, ruwe diamanten) en culturele ruimte/m²'s
- Het culturele klimaat: de programmering en het draagvlak voor kunst en cultuur in het gebied

Op basis van deze analyse stelt de regisseur prioriteiten op voor cultuur in het gebied. Dat kan bijvoorbeeld gaan om soort aanbod, een specifieke doelgroep, bepaalde wijken en/of samenwerking in het gebied.

Prestatie indicatoren 2022:

- Er zijn dertien geactualiseerde gebiedsanalyses opgesteld, inclusief prioriteiten op basis waarvan Cultuur Concreet haar ondersteuning per gebied inzet.

2.1.1.c Deskundige advisering van initiatiefnemers

Cultuur Concreet adviseert jaarlijks over ongeveer duizend culturele activiteiten van lokale initiatiefnemers.

De deskundigheid van de regisseur betreft onder meer:

- Artistiek inhoudelijke kennis
- Bedrijfsvoering (het opstellen van een goed projectplan, begroting, marketing etc.)
- Financieringsbronnen (regelingen, subsidies, fondsen)
- Het culturele netwerk in de wijk/mogelijke samenwerkingspartners.

De cultuurregisseurs van Cultuur Concreet onderhouden en adviseren een uitgebreid netwerk in de wijken. Daarnaast heeft Cultuur Concreet haar adviesfunctie ook ingebed in het LCP proces. Voordat een initiatiefnemer een LCP aanvraag kan doen, vindt eerst een gesprek plaats met de cultuurregisseur van het desbetreffende gebied. Door in een vroegtijdig stadium met initiatiefnemers over hun plannen te spreken, kan de cultuurregisseur beoordelen welke vorm van ondersteuning op zijn plaats is, en kan zij/hij regisseren op de prioriteiten voor het gebied. Door deze inrichting van het aanvraagproces is de cultuurregisseur veel meer dan een 'loket' voor LCP.

Prestatie indicatoren 2022:

- Er hebben tenminste 361 adviesgesprekken plaatsgevonden in het kader van een LCP aanvraag
- De initiatiefnemers (264 respondenten via het LCP systeem) waarderen de ondersteuning door de cultuurregisseurs met een gemiddeld rapportcijfer 8,9! De waardering voor het werk van de cultuurregisseurs blijft structureel zeer hoog.

Via het LCP systeem worden initiatiefnemers uitgenodigd een survey in te vullen over de dienstverlening van de cultuurregisseurs. In 2022 hebben 264 initiatiefnemers de moeite genomen feedback te geven. Dat levert – naast een rapportcijfer 8,9 – ook mooie omschrijvingen van het werk van de cultuurregisseurs op:

“Tijdens één koffievizite komt er meer van de grond dan in een hele vergadering.”

“Samenwerking, deskundigheid en betrokkenheid vormen de pijlers onder haar inzet en dienstverlening.”

“Bevlogen meedenker met het project om het mogelijk te maken en ook zo goed mogelijk aansluiting te laten vinden met de wijk en bewoners. “

2.1.1 d Laagdrempelig programmeringsbudget: LCP

In 2022 was duidelijk merkbaar dat culturele initiatiefnemers in de wijken zich gaandeweg begonnen te ontworstelen aan de beperkingen van twee jaar corona pandemie. Het speciale programma Cultuurboost zwengelde in het voorjaar het culturele leven aan; daarna kwamen de LCP aanvragen ook op gang.

In 2021 werd als gevolg van de coronamaatregelen een groot aantal initiatieven gecancelled, afgeschaald of uitgesteld naar 2022. In overleg met de afdeling cultuur heeft Cultuur Concreet het resterende budget voor 2021 beschikbaar gesteld voor herkansing in het nieuwe jaar. Daardoor heeft Cultuur Concreet in 2022 120% van het LCP budget dat zij in dertien van de vijftien Rotterdamse gebieden beheert, in weten te zetten. In totaal heeft Cultuur Concreet in 2022 een bedrag van € 1.233.407 geïnvesteerd in cultuur dichtbij.

Daarvan was € 1.018.438 het reguliere LCP budget voor 2022. Dat reguliere budget is tamelijk onevenwichtig verdeeld over de dertien gebieden (op basis van een door de gemeente gemaakte sleutel). Het gemiddelde bedrag per inwoner is € 1,66, maar het varieert sterk per gebied: van € 0,76 in IJsselmonde tot € 6,03 in Hoek van Holland. Acht van de dertien gebieden hebben een budget onder het gemiddelde.

Het restbudget LCP uit 2021 bood de mogelijkheid extra initiatieven te honoreren in gebieden waar het LCP budget normaliter niet toereikend is. Dit is bijvoorbeeld te zien in Centrum en Hoogvliet, waar het lokale culturele leven eenmalig een impuls kon krijgen vanuit LCP.

In 2021 werd al zichtbaar dat gebieden met een kwetsbare culturele infrastructuur meer last hebben van de gevolgen van de maatregelen. Dit valt ook in 2022 weer op, bijvoorbeeld in Hillegersberg-Schiebroek. Daar werden toch weer initiatieven geannuleerd. Het kost tijd om de culturele infrastructuur in dit soort gebieden op orde te brengen. In gebieden met een sterke culturele infrastructuur, zoals Delfshaven en Noord, zijn juist veel (extra) initiatieven uitgevoerd.

Op Zuid zijn elf culturele initiatieven vanuit de drie gebieden gezamenlijk gefinancierd, om de culturele infrastructuur op heel Zuid te versterken.

Gerealiseerde prestatie indicatoren:

- Er zijn 361 aanvragen Lokale Culturele Programmering gehonoreerd; bij 30% van deze aanvragen ging het om jaarprogrammeringen van culturele ankers en dus om reeksen van culturele activiteiten, waardoor er feitelijk in de wijken circa 885 initiatieven hebben plaatsgevonden.
- Er is sprake van een goede geografische spreiding van met LCP gehonoreerde initiatieven over de stad. Topscorers voor wat betreft aantal initiatieven zijn Feijenoord, Charlois, Delfshaven en Noord (voor deze gebieden is ook het meeste LCP budget beschikbaar); in het kleinste gebied Pernis zijn vijf initiatieven met behulp van een LCP bijdrage gerealiseerd.
- De variatie voor wat betreft kunstdisciplines is goed. Het aandeel podiumkunsten onder de LCP aanvragen is gemiddeld 45% Dit is in het algemeen de meest toegankelijke discipline, zeker muziek trekt een breed en divers publiek. Maar ook beeldend (26%) en letteren/poëzie/spoken word (10%) zijn goed vertegenwoordigd. In Hoek van Holland scoort erfgoed en geschiedenis in 2022 goed, hierop is extra ingezet vanwege de uitgebreide viering van 150 jaar Nieuwe Waterweg.

- 54% van de met LCP ondersteunde activiteiten bestond uit actieve cultuurparticipatie – een mooi percentage waar in veel gebieden actief op is geregisseerd, omdat er behoefte aan is.
- Er zijn via met LCP ondersteunde activiteiten 168.455 geregistreerde inwoners bereikt (data aangeleverd door initiatiefnemers), die qua leeftijd evenredig zijn verdeeld over de zes onderscheiden leeftijdscategorieën.

De cultuurregisseur werkt met veel initiatiefnemers samen. Van gevestigde partijen, ankers waarop je kan bouwen, tot (min of meer) verborgen parels die behouden of versterkt kunnen worden, en ruwe diamanten: spannende nieuwkomers met potentie. Tussen deze drie categorieën moeten, binnen de kaders van het LCP budget, keuzes worden gemaakt. Er kan worden gesteld dat gemiddeld een derde van het LCP budget 'vast zit' in culturele ankers, die bewezen waardevol zijn voor het gebied. Dit geldt met name voor de 'dorpen in de stad' en de gebieden met een sterke culturele infrastructuur, zoals Feijenoord en Noord. Daar waar aan de culturele infrastructuur gebouwd wordt, zoals in Hoogvliet, IJsselmonde en Kralingen-Crooswijk, zie je juist een tegenovergesteld beeld.

Bijlage 1 bevat een uitgebreide LCP rapportage over het jaar 2022. Op www.cultuurconcreet.nl zijn binnenkort de data per gebied te raadplegen.

2.1.1.e Structureel publieksonderzoek

In 2022 zijn er in het kader van het Cultuur Concreet publieksonderzoek maar liefst 22.948 zogenaamde scheurbriefjes ontvangen. Cultuur Concreet houdt dit onderzoek onder de bezoekers van met LCP gefinancierde activiteiten. Er wordt onder meer gevraagd naar nadere gegevens over de bezoeker, haar/zijn waardering voor het evenement en de behoefte aan cultuur in de wijk.

Resultaten van het publieksonderzoek onder 22.948 respondenten zijn:

- 90% van de respondenten waardeert de culturele activiteit positief
- Cultuur Concreet is inclusief als het gaat om het bedienen van de verschillende leeftijdscategorieën; met de ondersteunde culturele initiatieven worden de verschillende doelgroepen (van kinderen tot senioren) evenredig bereikt.
- Van de bezoekers komt gemiddeld 59% uit de wijk en 36% uit Rotterdam. Het percentage bezoekers uit de wijk is gestegen ten opzichte van 2021. Deze percentages variëren aanzienlijk per gebied. Op Zuid wordt veel bewogen tussen de gebieden, in de buitengebieden komt het overgrote deel van de bezoekers uit de eigen wijk. Maar ook gebieden die dicht tegen het centrum aanliggen, en een stevige culturele infrastructuur hebben, zoals Noord en Delfshaven, trekken veel lokale bewoners.
- De respondenten hebben met name behoefte aan muziek in hun buurt (23%); we herkennen dat dit bij alle doelgroepen een toegankelijke, breed gewaardeerde discipline is. Theater (15%) en workshops (15%) staan op een gedeelde tweede plaats. Wat opvalt is dat de actieve cultuurbeoefening, waar we al op regisseren, in de lift zit. Film (13%), exposities (13%) en dans (10%) volgen.

De resultaten uit het structurele publieksonderzoek van Cultuur Concreet tonen de inclusiviteit van onze aanpak – en de waardering van de bezoekers – zonder meer aan. Vanzelfsprekend is de variatie tussen de verschillende gebieden aanzienlijk. Wel blijkt dat een sterke culturele infrastructuur meer publiek uit de wijk trekt. Helaas zijn de incidentele LCP middelen ontoereikend om stevige infrastructuur in alle gebieden mee op te bouwen, en om bestaande infrastructuren (zoals bijvoorbeeld aanwezig in Noord en Delfshaven) mee in stand te houden.

In het totaal zijn via het Cultuur Concreet publieksonderzoek 16.000 postcodes/huisnummers van respondenten aangeleverd bij Rotterdam Festivals, voor het culturele doelgroepenonderzoek. De respondenten komen letterlijk uit alle hoeken en gaten van de stad. Ten opzichte van 2021 (het jaar waarin Cultuur Concreet startte met het publieksonderzoek) hebben we inmiddels drie keer zoveel bruikbare data opgehaald.

Uit analyse door Rotterdam Festivals blijkt:

- 51% van het publiek van lokale culturele activiteiten bestaat uit doelgroepen voor wie het bezoeken van kunst en cultuur niet vanzelfsprekend is (de zogenaamde 'light users')
- 32% bestaat uit liefhebbers (heavy users, waarbij met name het aandeel Klassieke Cultuur liefhebbers opvalt)
- 21% bestaat uit doelgroepen voor wie cultuurbezoek een optie is (medium users)

Anders geformuleerd: met lokale culturele activiteiten wordt overtuigend een publiek bereikt waarvoor het bezoeken van kunst en cultuur niet vanzelfsprekend is. Daarom is het ook zo'n mooie aanvulling op het aanbod van stedelijke instellingen.

51% van het publiek van lokale culturele activiteiten bestaat uit doelgroepen voor wie cultuurbezoek geen vanzelfsprekendheid is. Deze doelgroepen worden door de culturele instellingen in veel mindere mate bereikt. Dit geeft aan dat de inclusiviteit van het Rotterdamse cultuurbeleid toeneemt als gevolg van kunst en cultuur in de wijken. Cultuur Concreet pleit daarom voor meer middelen voor lokale culturele programmering, en structurele financiering van de zogenaamde lokale culturele ankers.

2.1.1 f Evaluatie

Cultuur Concreet gebruikt de resultaten van haar publieksonderzoek ook:

- In de evaluatie van de culturele activiteit met de initiatiefnemer
- Voor de aanscherping van de eigen gebiedsanalyses en prioriteiten per gebied

De cultuurregisseurs bespreken de publieksdata van de individuele activiteiten in hun gebied met de initiatiefnemers. Gekeken wordt bijvoorbeeld of/hoeveel publiek daadwerkelijk uit de wijk kwam, en of de beoogde doelgroep is bereikt. De waardering voor de activiteit is vanzelfsprekend ook feedback voor de regisseur en de initiatiefnemer. Op basis van de resultaten op gebiedsniveau wordt jaarlijks bekeken of en hoe de gekozen prioriteiten per gebied moeten worden bijgesteld.

2.1.2 Extra programma's & projecten

In aanvulling op onze basisdienstverlening haalden we in 2022 twee extra opdrachten binnen waarmee cultuur dichtbij verder kon worden ondersteund: de Cultuurboost en een opdracht van Rotterdam Festivals in het kader van haar Zomer op Zuid programma. Daarnaast vernieuwden we het al langer lopende programma Cultuurbuur.

2.1.2.a Cultuurboost

In het voorjaar van 2021 pleitte Cultuur Concreet in de Rotterdamse gemeenteraad voor coronasteun speciaal voor cultuur in de wijken van de stad. In het najaar van 2021 kwam er corona herstelsteun voor de wijken voor een bedrag van € 750.000. Hiermee werd een samenhangend programma 'Maak Mee in je Wijk' georganiseerd, in samenwerking met O. Festival en SKVR (uitvoering voorjaar 2022).

Het onderdeel Cultuurboost pakte Cultuur Concreet zelf op. Het doel hiervan was om met een gerichte impuls de herstart van het culturele leven in de wijken te stimuleren door een aantal projecten in korte tijd van de grond te helpen komen. Met budget, met kennis en gerichte praktische ondersteuning: de Cultuurboost (voor een budget van € 375.000). We ontvingen 160 plannen waarvan we er uiteindelijk veertig konden honoreren. Alle veertig initiatiefnemers werden benaderd over hun coaching behoefte. Op basis daarvan ontwierpen we een tweesporig coaching traject: individuele coaching en collectieve kennissessies, onder meer over vergunningen en lobbyen.

Daarnaast presenteerden we in het kader van 'Maak Mee in je Wijk' in intensieve samenwerking met de Rotterdamse culturele partijen uit de wijken de Rotterdamse Wijkenshow: een door de gebieden rondtrekkend, wervend programma met Rotterdamse acts. Dit was zo succesvol en inspirerend dat er in 2023 een vervolg op komt. Ook stimuleerden we jong podiumtalent mee te doen met een grootstedelijke talentenjacht die uitmondde in een finale in de Maassilo.

Het project Cultuurboost is apart bij de gemeente Rotterdam verantwoord.

2.1.2.b Cultuurbuur vernieuwd

In 2022 startte Cultuur Concreet met een vernieuwing van het programma Cultuurbuur, waarbij stedelijke podiumkunsten met kwaliteit worden ingezet in gebieden of wijken waar een meerjarige impuls nodig is. We nemen daarbij de bewonersbehoefte als uitgangspunt en zien de hele wijk als podium. Gekozen werd voor inzet van de beschikbare middelen (€ 75.000 in het totaal op jaarbasis, € 15.000 per gebied) in Hoogvliet, IJsselmonde, Crooswijk, Schiebroek en Rozenburg.

Voor elk gebied/wijk geldt een bij de behoefte passende specifieke doelstelling. In 2022 is de basis gelegd voor een culturele programmering die de komende twee jaar uitgebreid kan worden. We handhaven de komende twee jaar de gekozen gebieden/wijken en de doelstellingen, om een zo groot mogelijke blijvende impact te maken. In Schiebroek is ervoor gekozen in 2022 eerst onderzoek onder de doelgroep te doen; daar zal passende programmering vanaf 2023 gaan plaatsvinden en ontbreken voor 2022 dus de publieksgegevens.

Gerealiseerde prestatie indicatoren:

- Ruim 2000 bezoekers (gerealiseerd 2.290)
- Het publiek komt uit de beoogde doelgroepen
- 75% van het publiek waardeert de voorstelling positief (gerealiseerd 91%).

Bijlage 2 bevat een uitgebreide verantwoording van het programma Cultuurbuur.

Cultuur Concreet adviseert het (beperkte) Cultuurbuur budget met ingang van 2025 toe te voegen aan het LCP budget dat Cultuur Concreet beheert. Het kan worden gelabeld ten behoeve van programmering in kwetsbare wijken, met behulp van stedelijk culturele partners, die kwalitatieve programmering bieden en sterk zijn in de verbinding met en werken in de wijken.

2.1.2.c Zomer op Zuid

Van Rotterdam festivals kregen we de opdracht het hyperlokale deel te verzorgen van een Zomer op Zuid programma in 2023. In 2022 werkten we aan de voorbereidingen hiervan: het enthousiasmeren van lokale culturele initiatiefnemers om plannen in te dienen, het adviseren over de plannen aan Rotterdam Festivals en het stroomlijnen van de back office om begin 2023 tot uitkering van de programmabudgetten over te kunnen gaan. Er werden 38 plannen gehonoreerd; uitvoering zal plaatsvinden van juni tot september 2023.

2.2 Kerntaak 2 | Schakel naar de wijken (interconnectiviteit)

Doelstelling: het slaan van een brug tussen lokale culturele initiatiefnemers en stedelijke culturele partijen, zodat er meer uitwisseling en samenwerking plaatsvindt binnen het culturele ecosysteem van Rotterdam. In 2022 werkte Cultuur Concreet aan deze doelstelling met behulp van eigen instrumentarium en via het nieuwe samenwerkingsprogramma Maak Mee in je Wijk. Hieronder een toelichting.

2.2.1 Cultuurscans

De cultuurscans zijn een handzame variant van de gebiedsanalyses van Cultuur Concreet. Zij geven per gebied inzicht in algemene data, de lokale culturele infrastructuur, het culturele klimaat en de behoeften. Informatief, overzichtelijk en behulpzaam voor partijen die de gebieden in willen. Cultuur Concreet stelde de Cultuurscans in 2022 on- en offline beschikbaar.

2.2.2 Online platform

Het online platform van Cultuur Concreet wordt doorlopend verrijkt met nuttige kennis. In 2022 voegden we bijvoorbeeld een uitgebreid dossier over veilig/vergunningen bij culturele activiteiten in de wijk toe. Het platform werd in 2022 substantieel meer en langer bezocht (zie ook 2.3).

2.2.3 CRM systeem

In 2022 schaften we een CRM systeem aan om ons uitgebreide lokale netwerk mee te borgen en om het makkelijker overdraagbaar te maken. Dat is niet alleen intern van belang; Cultuur Concreet krijgt ook veel vragen van culturele instellingen naar dit soort gegevens. Het systeem is inmiddels ingericht naar de wensen van Cultuur Concreet en zal in de loop van 2023 in gebruik worden genomen. Een koppeling met de data uit het LCP systeem zal ook worden gemaakt. Dit maakt op termijn de presentatie van onderzoeksdata een stuk eenvoudiger.

2.2.4 Maak Mee in je Wijk | Prins Alexander & IJsselmonde

In 2022 konden we eindelijk aan de slag met de plannen die al jaren onder de werktitel 'Samen meer Rotterdammers' in de grondverf stonden. Cultuur Concreet ontving na de zomer een subsidie van € 200.000 (uit de plusmiddelen van het Cultuurplan budget) voor het nieuwe programma dat 'Maak Mee in je Wijk' ging heten. We prolongeerden de naam die begin 2022 werd geïntroduceerd voor het post corona stimuleringsprogramma in de wijken.

Doelstellingen van 'Maak Mee' zijn het bevorderen van de cultuurparticipatie van twee light user groepen (de Lokale Vrijtijdsgenieters in Prins Alexander en de Flanerende Plezierzoekers in IJsselmonde) door een samenwerking in programmering tussen stedelijke en lokale aanbieders. Onderzoekend programmeren op diverse locaties met bijpassende marketing staat daarbij centraal: kijken wat wel en wat niet werkt, op basis van gedegen onderzoek (kwantitatief en kwalitatief). Ook het versterken van de lokale culturele infrastructuur is een doelstelling van het programma.

In het najaar van 2022 ontwikkelden we in no time een cultureel programma voor beide gebieden; het zwaartepunt van de uitvoering lag begin 2023. De eerste resultaten zijn hoopgevend en bevestigen ons ervaringsgegeven dat samenwerken in de wijk tijd kost en een lange adem nodig heeft. Cultuur Concreet rekent op een voortzetting van maak mee in 2023 en 2024.

Het programma "Maak Mee in je Wijk" wordt apart bij de gemeente Rotterdam verantwoord.

2.3 Kerntaak 3: kennis & communicatie over cultuur in de wijken

Doelstelling: het bevorderen van de kennis van gemeente(raad), stedelijke en lokale culturele partijen over:

- cultuur in de wijken algemeen (hoe & wat)
- de resultaten van cultuur in de wijken (bijvoorbeeld publieksbereik)
- de rol van cultuur in de wijken in het ecosysteem van de stad
- de impact van cultuur in de wijk op andere domeinen (welzijn, zorg, leefbaarheid, veiligheid, economie).

De belangrijkste instrumenten die we hiervoor inzetten – en waarover hieronder de prestaties in 2022 worden besproken – zijn:

- 2.3.1 Online platform
- 2.3.2 Social media
- 2.3.3 Emailmarketing
- 2.3.4 Kennissessies

2.3.1 Online platform

Op het online platform www.cultuurconcreet.nl komt de dienstverlening voor alle stakeholders samen: de initiatiefnemers in de wijken (meest gestelde vragen), andere culturele instellingen (informatie over gebiedsgericht werken) en beleidsmakers die op zoek zijn naar data en onderzoek over kunst en cultuur in de gebieden. Belangrijk onderdeel van het online platform is de 'kennisbank' voor culturele initiatiefnemers. Daar vinden initiatiefnemers – naast algemene informatie over Cultuur Concreet en haar dienstverlening – praktische informatie over het plannen, organiseren, financieren en uitvoeren van een culturele activiteit in de wijk. Een belangrijke aanvulling op de offline dienstverlening in de wijken. Cultuur Concreet biedt hiermee een makkelijk toegankelijke en 24/7 raadpleegbare online gereedschapskist voor initiatiefnemers. Ook kunnen initiatiefnemers via het platform een aanvraag lokale culturele programmering doen.

Online platform in cijfers

- 16.143 gebruikers | stijging van 44%
- 57.045 bezochte pagina's | stijging van 29%
- 2:18 minuut gemiddeld bezoek
- Top 3 kennisbank | 1. Projectplan 2. Evalueren 3. Draaiboek
- De meeste bezoekers zijn 25–34 jaar

2.3.2 Social media

Cultuur Concreet was er ook steeds digitaal voor haar achterban. Met informerende en vooral inspirerende content op facebook, Instagram en LinkedIn. Deze berichten gaan over bijzondere initiatieven uit de wijken, kennis over het realiseren van een passend lokaal cultureel aanbod en nieuws uit de sector/Rotterdam.

Social media in cijfers

- 2.969 Facebook fans | stijging van 2%
- 1.511 Instagram volgers | stijging van 52%
- Op LinkedIn kregen de posts van Cultuur Concreet bijna 20.000 weergaves – een verdubbeling t.o.v. 2021 – en werden onze berichten meer dan 150 keer gedeeld.

2.3.3 E-mail marketing

Ruim 3.200 abonnees ontvangen inmiddels 10 keer per jaar een of meer nieuwsbrieven over cultuur in hun omgeving. Naast het informeren over lokaal cultuuraanbod is er aandacht voor het delen van kennis over het realiseren van een passend lokaal cultureel aanbod. In 2022 werden er 130 verschillende nieuwsbrieven verzonden. Deze werden in totaal een kleine 20.000 keer gelezen. De nieuwsbrieven worden goed gewaardeerd. Zowel de betrokkenheid bij de organisatie – te meten a.d.h.v. 'open rate' (48%) – als de inhoud van de nieuwsbrieven – te meten a.d.h.v. de 'click-through rate' (7,8%) is aanmerkelijk hoger dan de benchmark.

2.3.4 Kennissessies

Cultuur Concreet heeft een traditie van het organiseren van zogenaamde cultuurmixers voor initiatiefnemers in de gebieden. Waar die eerder vooral in het teken van netwerken stonden, constateren wij dat initiatiefnemers baat kunnen hebben bij kennisdeling en scholing op aspecten van het cultureel ondernemerschap. Ook initiatiefnemers zelf vragen om meer inhoudelijke bijeenkomsten. Cultuur Concreet zet actief in op kennisdeling met en professionalisering van initiatiefnemers, met behulp van thematische bijeenkomsten. In 2022 kwamen de volgende thema's aan bod:

- Kennissessie veilig | digitaal | i.s.m. Rotterdam festivals & gemeente Rotterdam | 42 deelnemers
- Masterclass lobby | live | pilot i.s.m. Lobby lokaal | 12 deelnemers uit Rotterdam zuid
- Kennissessie promotie | live | 25 deelnemers

3. Inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit

3.1 Inclusiviteit

Werken in de wijken betekent inclusief werken. Of het nu om initiatiefnemers of bewoners en bezoekers gaat. Met behulp van de inzet van LCP dragen wij bij aan een divers cultureel aanbod dat aansluit bij de behoefte van de wijkbewoners. De LCP resultaten en de resultaten van het structurele publieksonderzoek van Cultuur Concreet benadrukken dit. Ons bereik van zogenaamde light users is met 51% zeer groot.

3.2 Innovatie

Cultuur Concreet is voortdurend bezig met ontwikkeling en innovatie van haar dienstverlening, onder meer op basis van onderzoek bij haar belangrijkste stakeholders. Daarbij komt dat werken in de wijken van de stad impliceert dat je meegaat met ontwikkelingen en vernieuwingen die zich vaak als eerste op grassroots niveau laten zien.

3.3 Interconnectiviteit

Cultuur Concreet heeft in 2022 samengewerkt met onder andere: docenten en studenten van de Willem de Kooning Academie, Zorgzaam010, Rotterdam Festivals, KCR, SKAR, OPEN Rotterdam, de werkgroep publieksbereik van het directeurenoverleg en met talloze culturele initiatiefnemers en andere partners in de wijken van de stad.

4. Bedrijfsvoering

4.1 Rekening 2021

Cultuur Concreet sluit het jaar af met een bescheiden positief resultaat van € 2.031, dat we toevoegden aan de algemene reserve. Ook die groeide dus bescheiden (€ 18.353) maar is te klein voor een organisatie met onze omzet. Cultuur Concreet blijft daardoor financieel kwetsbaar.

We investeerden structureel in capaciteitsuitbreiding voor de unit kennis & communicatie, en incidenteel met behulp van speciale reserves/voorzieningen in het aanschaffen van een crm systeem en het opknappen van ons kantoor. Daarbij bleven we netjes binnen de vooraf gestelde financiële kaders.

We schoonden in 2022 de balansposten 'vooruit ontvangen subsidies 2020 en 2021' (een bedrag van € 364.909) aanzienlijk op. Het ging hier om vanwege lockdowns en beperkende maatregelen niet uitgegeven LCP en Cultuurbuur middelen ten behoeve van culturele activiteiten in de wijken. Er resteert voor 2023–2024 nog een bedrag van € 179.472. De structurele onderfinanciering van de basisdienstverlening van Cultuur Concreet in de bekende veertien Rotterdamse gebieden werd in 2022 helaas nog niet opgelost. Daarom zal Cultuur Concreet ook in 2023 geen basisdienstverlening bieden in het gebied Overschie. Inmiddels is ook Heijplaat een officieel gebied (kleine kern) geworden; ook hiervoor zal een financiële oplossing moeten komen.

4.2 Personeel & organisatie

In 2022 trok Cultuur Concreet een nieuwe communicatiemedewerker aan. Eén culturregisseur vertrok in de tweede helft van het jaar naar een andere baan. Daardoor kon een collega regisseur doorschuiven en wierven we een nieuwe regisseur voor het gebied Hoogvliet. De totale formatie van Cultuur Concreet bestond eind 2022 uit 14,83 fte, ingevuld door zeventien medewerkers.

In oktober 2022 werkten we een maand vanuit huis, omdat ons kantoor in gebouw De Heuvel aan het Grotekerkplein werd opgeknapt. Het vernieuwde 'clubhuis' van Cultuur Concreet voldoet volledig aan de verwachtingen en is een hub voor ontmoeting, niet alleen voor de medewerkers maar ook voor externe samenwerkingspartners.

5. Fair pay

Cultuur Concreet huldigt het fair pay principe ten aanzien van de eigen medewerkers en bij toekenning van een LCP bijdrage aan culturele initiatieven in de wijken.

6. Governance

De bestuursfuncties bij Cultuur Concreet zijn onbezoldigd. Eind 2021 vertrok de bestuursvoorzitter, voor wie per 1 april 2022 een nieuwe bestuurder aantrad. Eén bestuurslid verliet ons bestuur in de loop van 2022 vanwege persoonlijke omstandigheden. Het bestuur bestond in 2022 uit:

- Elene Walgenbach (voorzitter per 1 april) | nevenfuncties: voorzitter bestuur Time Window
- Ariane van Heijningen (secretaris tot 4 oktober 2022)
- Johan Moerman (penningmeester) | nevenfuncties: bestuurslid International Festivals and Events Association, Boise, USA; bestuursvoorzitter Theater Koningshof Maassluis

Cultuur Concreet past de principes uit de governance code cultuur toe. Bestuursleden worden benoemd voor vier jaar, met de mogelijkheid voor één termijn verlenging. In 2022 is het directiereglement aangepast. In 2023 zal een mechanisme worden opgesteld om de integriteit te waarborgen. De medewerkersvertegenwoordiging krijgt vorm via vier personeelsbijeenkomsten per jaar.

7. Blick naar de toekomst

In 2023 wordt Cultuur Concreet als intermediaire instelling in opdracht van de gemeente door een extern bureau geëvalueerd. Wat ons betreft kan de samenwerking met de gemeente nog beter vorm krijgen door vanuit gezamenlijke en concrete doelstellingen samen te werken aan cultuur in de wijken.

In de tweede helft van 2023 zal ook de LCP regeling, die Cultuur Concreet sinds 2021 in dertien van de vijftien Rotterdamse gebieden uitvoert, geëvalueerd worden. Wij zetten in op een structurele opdracht voor Cultuur Concreet vanaf 2025. Waarbij wij adviseren het (beperkte) Cultuurbuur budget hier aan toe te voegen.

Medio 2023 verschijnt de zogenaamde uitgangspuntennota voor het cultuurbeleid voor 2025–2028. Ook voor de inzet van Cultuur Concreet zullen deze uitgangspunten richtinggevend zijn. Onze ambitie blijft om de komende jaren in alle vijftien Rotterdamse gebieden de culturele infrastructuur en het culturele klimaat op orde te brengen.

Cultuur in de Rotterdamse wijken is – na de moeilijke Corona jaren – weer helemaal tot leven gekomen. Cultuur Concreet ziet de komende jaren veel kansen om de doelgroepen voor wie kunst & cultuur niet vanzelfsprekend is, juist door een passend wijkaanbod aangehaakt te krijgen en houden. Het huidige bereik van deze ‘light users’ door Cultuur Concreet is al aanzienlijk, maar het kan, met extra middelen, zeker nog uitgebouwd worden. Naast een verruiming van de middelen voor Lokale Culturele Programmering, zijn ook het zichtbaar maken van het culturele wijkaanbod via goede lokale marketing, het verder professionaliseren van lokale culturele initiatiefnemers, en voldoende ruimte voor cultuur in de wijk, belangrijke aandachtspunten.

In 2022 besloot het college van B&W de weg in te slaan naar een ander cultuurplanmodel per 2029, gebaseerd op het idee van een florerend ecosysteem. Hoewel Cultuur Concreet als intermediaire instelling niet vanuit het Cultuurplan wordt gefinancierd, is deze ontwikkeling van groot belang voor cultuur in de wijken. Ze bieden nieuwe kansen om onze ambities voor een gezond cultureel ecosysteem in de stad onder de aandacht te brengen. Cultuur in de wijken vormt de bodem van dit ecosysteem. Alleen op een vruchtbare en goed gevoede bodem kunnen, naast de bodembedekkers, ook struiken, hagen en hoge bomen groeien en bloeien.

LOKALE CULTURELE PROGRAMMERING JAARRAPPORTAGE 2022

1. Inleiding

Cultuur Concreet voert de regeling Lokale Culturele Programmering (LCP) in dertien van de veertien gebieden – met uitzondering van Overschie – van Rotterdam uit. De algemene doelstelling van LCP luidt: meer cultuurparticipatie door meer Rotterdammers. Met LCP steunt Cultuur Concreet wijkgerichte kunst- en cultuurinitiatieven die bijdragen aan deze doelstelling. Op basis van gebiedsanalyses (cultuurscans) regisseren we en bepalen we hoe, met – soms beperkte – beschikbare middelen, zoveel mogelijk impact te maken. In deze jaarrapportage LCP kijken we terug op de inzet van januari tot en met december 2022.

2. Budget

Voor het hele jaar is er een programmeringsbudget van € 1.018.438 voor dertien van de veertien gebieden van Rotterdam – met uitzondering van Overschie. Het budget is verdeeld over de dertien gebieden op basis van een door de gemeente gemaakte sleutel. Dat is gemiddeld € 1,66 per bewoner, echter varieert dit bedrag per gebied sterk; van € 0,76 in IJsselmonde tot € 6,03 in Hoek van Holland. Acht van de dertien gebieden hebben een budget onder dit gemiddelde.

In 2022 zijn er bij Cultuur Concreet 361 aanvragen Lokale culturele programmering gehonoreerd. Binnen deze aanvragen bevindt zich een groot aantal jaarprogrammeringen en reeksen initiatieven, waardoor er feitelijk in de wijken meer initiatieven hebben plaatsgevonden; circa 885. Gemiddeld vonden er in Rotterdam dus wekelijks minimaal 17 LCP initiatieven plaats. Het aantal initiatieven per gebied is sterk afhankelijk van het beschikbare budget en de aanwezige lokale culturele infrastructuur. De totale toegekende bijdrage Lokale culturele programmering dit jaar is € 1.220.295, daarmee is 120% van het budget geïnvesteerd in cultuur dichtbij. Een toelichting op deze cijfers leest u in de volgende paragraaf; rapportage.

GEBIED	LCP BUDGET PER INWONER	
IJSSELMONDE	€	0,76
CENTRUM	€	0,84
KRALINGEN-CROOSWIJK	€	0,98
HOOGVLIET	€	1,09
PRINS ALEXANDER	€	1,40
PERNIS	€	1,48
ROZENBURG	€	1,48
HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK	€	1,64
DELFSHAVEN	€	1,78
CHARLOIS	€	1,88
NOORD	€	2,18
FEIJENOORD	€	2,23
HOEK VAN HOLLAND	€	6,03
GEMIDDELD	€	1,83

BUDGET PER INWONER

3. Rapportage

Onderstaande tabellen en grafieken geven de LCP activiteiten in de periode januari tot en met december 2022 weer en omvat tevens initiatieven die in 2021 i.v.m. coronamaatregelen werden uitgesteld.

TOELICHTING

Als gevolg van de coronamaatregelen is een groot aantal initiatieven in 2021 gecancelld, afgeschaald of uitgesteld naar 2022. In overleg met de afdeling Cultuur heeft Cultuur Concreet het resterende budget in 2021 beschikbaar gesteld voor herkansing in het nieuwe jaar. In het grootste deel van de gebieden – twaalf van de dertien – is daardoor een overschrijding van het LCP budget te zien. In 2022 was er in de eerste drie maanden van het jaar nog sprake van strikte maatregelen. De gevolgen van covid waren ook de rest van het jaar nog merkbaar. Personeelstekort en inflatie brachten extra kosten met zich mee en nog steeds werden er initiatieven uitgesteld of geannuleerd.

In 2021 werd al zichtbaar dat gebieden met een kwetsbare culturele infrastructuur meer last hebben van de gevolgen van de maatregelen. Ook dit jaar valt dat weer op, bijvoorbeeld in Hillegersberg–Schiebroek. Ondank dat de culturele programmering daar weer op peil kwam, werden er ook – opnieuw – initiatieven geannuleerd. Het kost tijd om de culturele infrastructuur hier op orde te brengen. In gebieden met een sterke culturele infrastructuur, zoals Delfshaven en Noord, zijn juist veel extra (verplaatste) initiatieven uitgevoerd.

Het restbudget bood de mogelijkheid extra initiatieven te honoreren in gebieden waar het LCP budget normaliter niet toereikend is. Dit is bijvoorbeeld te zien in Centrum en Hoogvliet. Hier is sprake van een momentum om het lokale culturele leven te versterken, dat nu een kleine extra impuls kon krijgen vanuit LCP.

In Hillegersberg–Schiebroek gaf de gebiedscommissie het culturele leven in Schiebroek Zuid eveneens een extra financiële impuls. Met het mede door de cultuurregisseur ontwikkelde programma ‘Pitch je Plan’ werd een aantal culturele initiatieven mogelijk gemaakt, waardoor minder druk op het LCP budget ontstond.

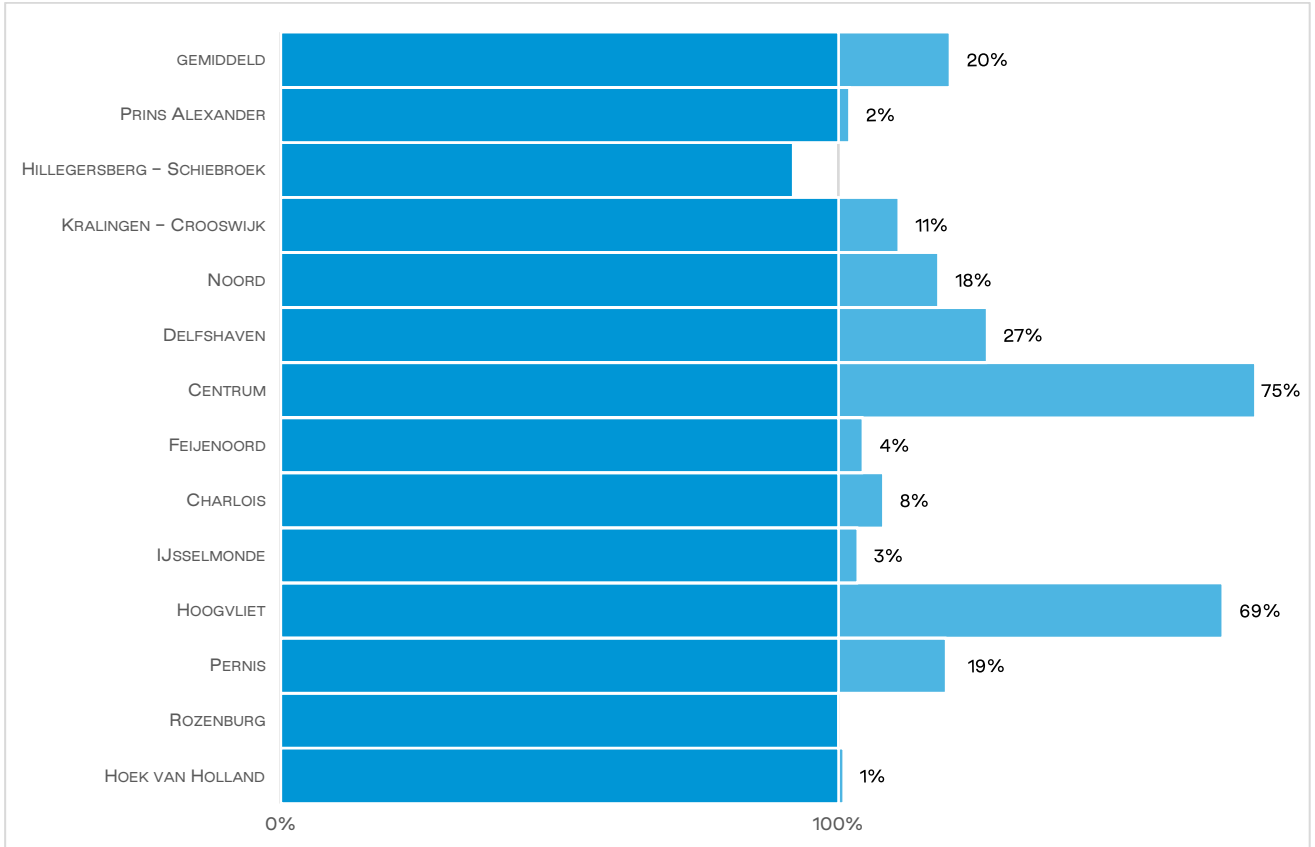
GEBIED	AFGEWEZEN / GEANNULEERD	TOEGEKEND	AANVRAGEN	BIJDRAGE	LCP BUDGET	% BESTEED LCP BUDGET
Hoek van Holland	1	26	27	€	63.395 €	62.800 101%
Rozenburg	1	10	11	€	17.710 €	17.710 100%
Pernis	1	5	6	€	9.605 €	8.050 119%
Hoogvliet		28	28	€	64.940 €	38.480 169%
IJsselmonde*	2	15 (26)	17	€	48.330 €	46.720 103%
Charlois*	5	43 (54)	48	€	141.797 €	130.848 108%
Feijenoord*	2	46 (57)	48	€	179.424 €	171.848 104%
Zuid *		11	11	€	46.822	n.v.t. n.v.t.
Centrum	8	20	28	€	53.575 €	30.640 175%
Delfshaven	3	43	46	€	172.676 €	136.348 127%
Noord	2	38	40	€	135.544 €	114.748 118%
Kralingen – Crooswijk	6	19	25	€	58.870 €	53.120 111%
Hillegersberg – Schiebroek	1	19	20	€	67.347 €	73.280 92%
Prins Alexander	2	32	34	€	136.668 €	133.848 102%
Gebiedsoverstijgend	2	6	8	€	23.592	n.v.t. n.v.t.
TOTAAL / GEMIDDELD		36	361	397 €	1.220.295 €	1.018.438 120%

AANVRAGEN & BUDGET

* VANUIT DE GEZAMENLIJKE INZET VAN DE DRIE GEBIEDEN OP ZUID OM DE CULTURELE INFRASTRUCTUUR OP HEEL ZUID TE VERSTERKEN, ZIJN ER ELF AANVRAGEN LOKALE CULTURELE PROGRAMMERING GEDAAN. DE GETALLEN TUSSEN () GEVEN HET TOTAAL AANTAL AANVRAGEN VOOR HET GEBIED WEER.

Gebiedsoverstijgende initiatieven

Gebiedsoverstijgende initiatieven zijn zeer uiteenlopende aanvragen. Sommige vinden plaats binnen het rayon of in twee 'buurgedieden', andere zijn stadsbreed en vinden plaats in alle (veertien) gebieden. Ook bij deze initiatieven beoordelen de culturregisseurs in hoeverre ze passen binnen de prioriteiten en wat de verbinding is met de wijken. Ieder gebied draagt naar rato of draagkracht bij, afhankelijk van de inhoud van het initiatief.

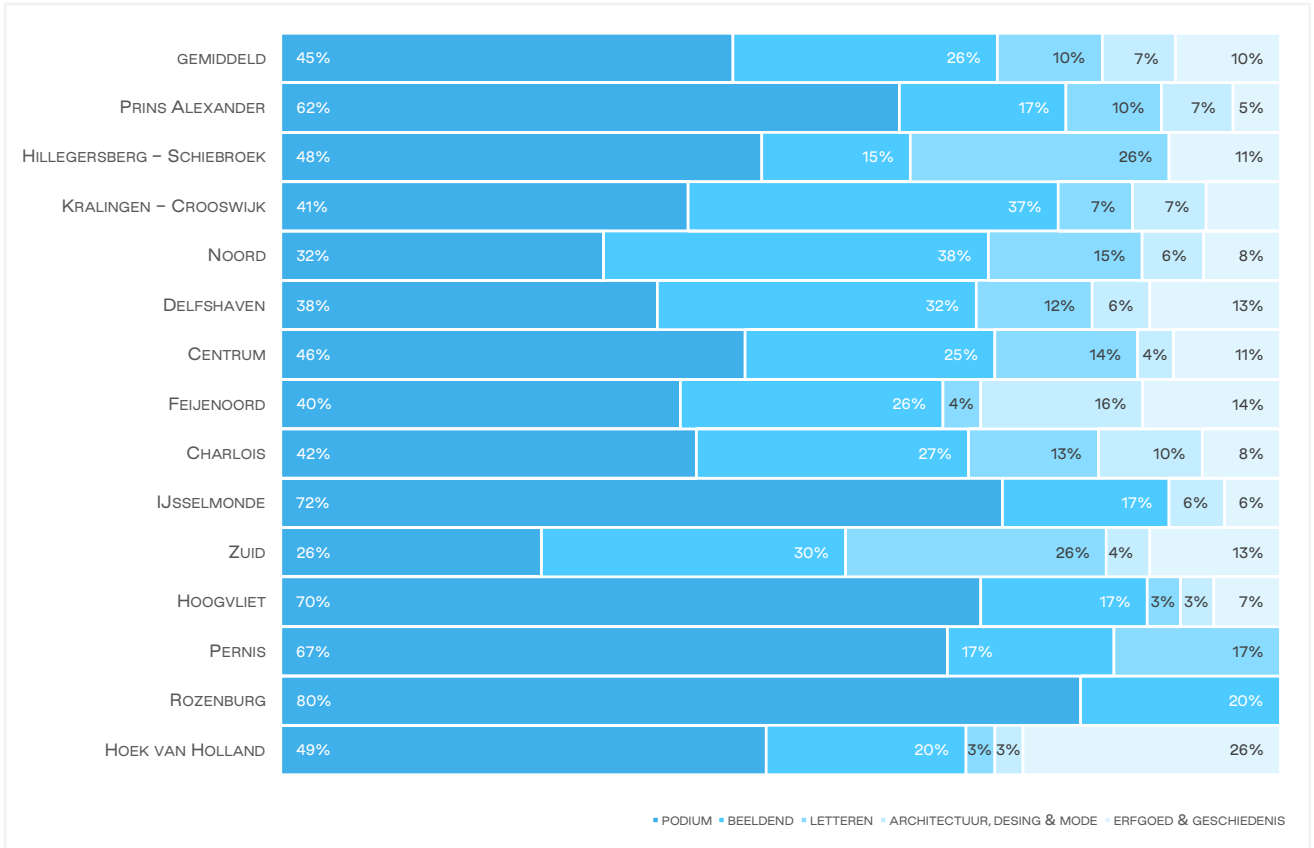

% BESTEED LCP BUDGET

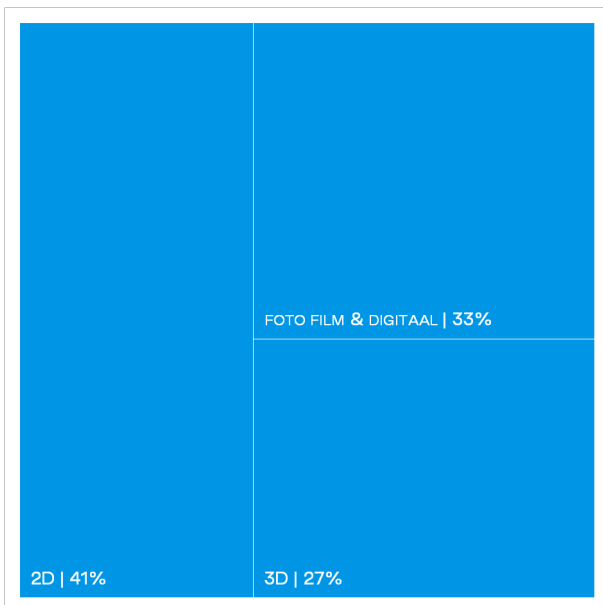
* VANUIT DE GEZAMENLIJKE INZET VAN DE GEBIEDEN OP ZUID OM DE CULTURELE INFRASTRUCTUUR OP HEEL ZUID TE VERSTERKEN, ZIJN ER OOK LCP AANVRAGEN GEDAAN. HET % BESTEED LCP BUDGET IN IJSSELMONDE, CHARLOIS & FEIJENOORD IS DAADWERKELIJK HOGER.

TOELICHTING

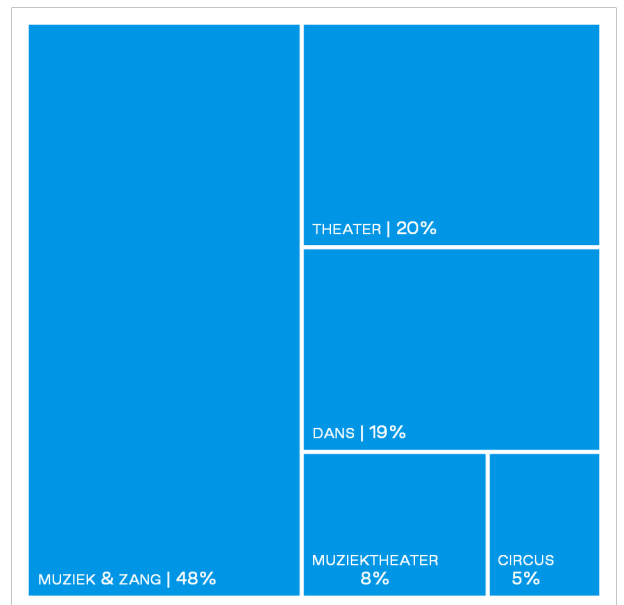
Podiumkunsten is veruit de populairste discipline in alle gebieden. Een aantal toegankelijke kunstvormen, zoals theater, dans en muziek, valt hier onder. Van oudsher zien we in Noord, Delfshaven en op Zuid (met name Feijenoord en Charlois) een groter aandeel beeldende kunst. Deze gebieden hebben een sterke culturele infrastructuur met veel (professionele) kunstenaars die zich inzetten voor hun wijk. In Hoek van Holland is in 2022 extra ingezet op erfgoed en geschiedenis vanwege de uitgebreide viering van 150 jaar Nieuwe Waterweg.

DISCIPLINES

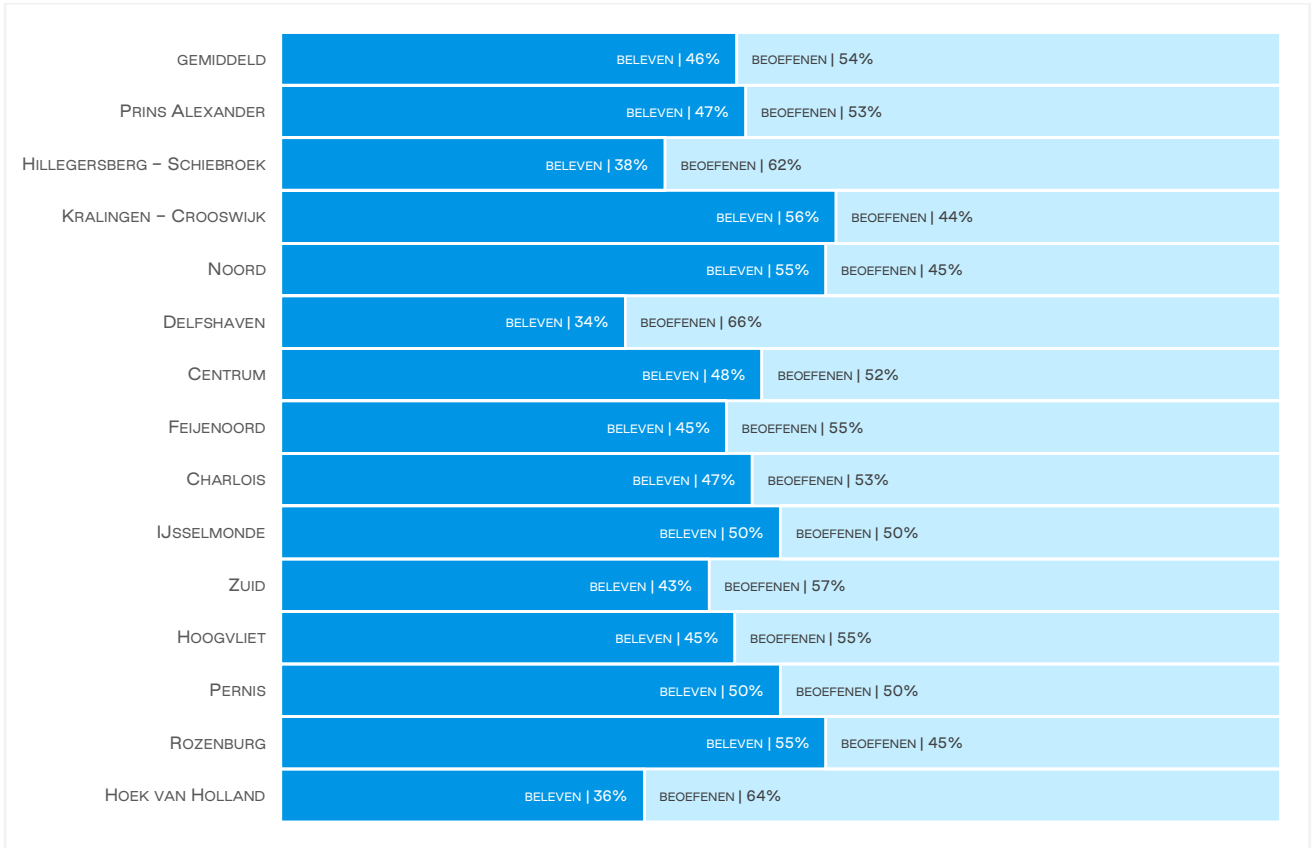
DETAIL DISCIPLINE BEELDEND | ROTTERDAM

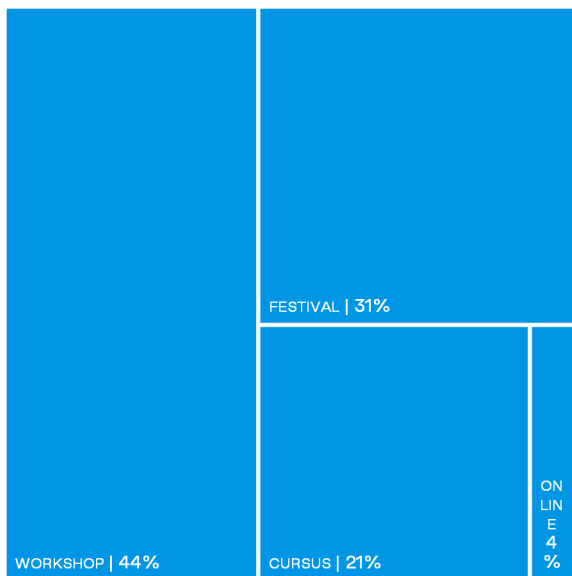
DETAIL DISCIPLINE PODIUMKUNSTEN | ROTTERDAM

TOELICHTING

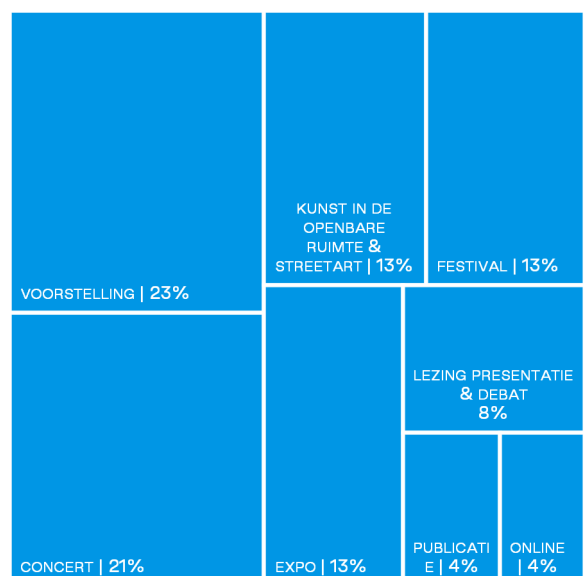
De verhouding cultuur beleven en beoefenen hangt sterk af van de behoefte in het gebied. We zien bij veel initiatieven een combinatie van beide: zowel luisteren naar een concert als actief aan de slag in een workshop. Vaak zorgt deze combinatie voor laagdrempeligheid in de werving van publiek.

PARTICIPATIE

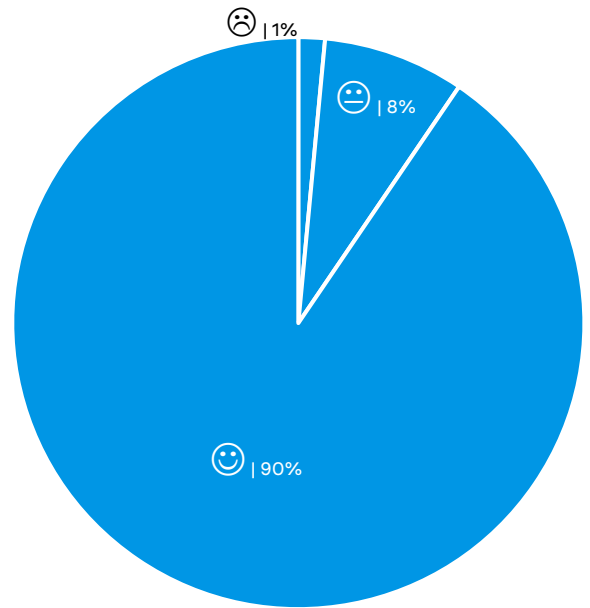
DETAIL PARTICIPATIE BEOEFENEN | ROTTERDAM

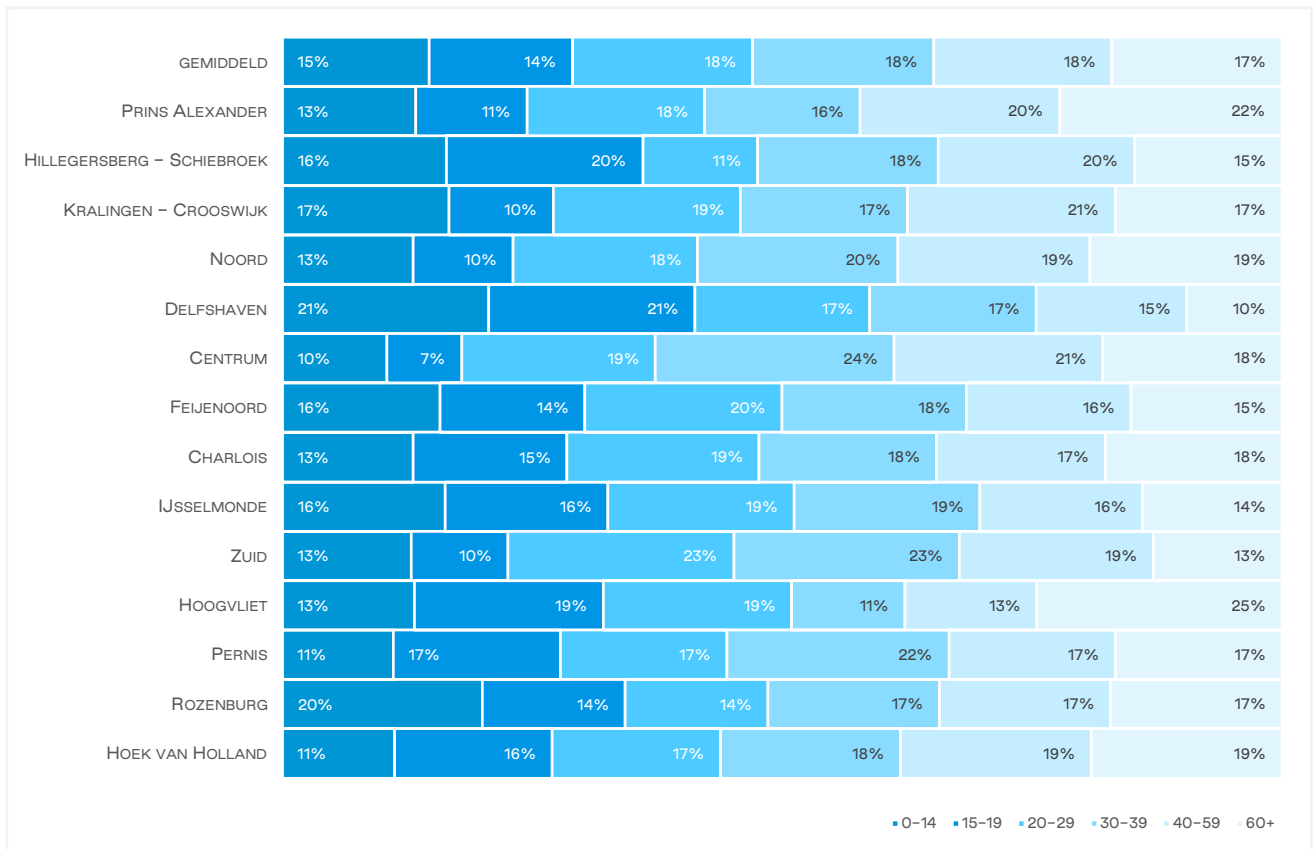
DETAIL PARTICIPATIE BELEVEN | ROTTERDAM

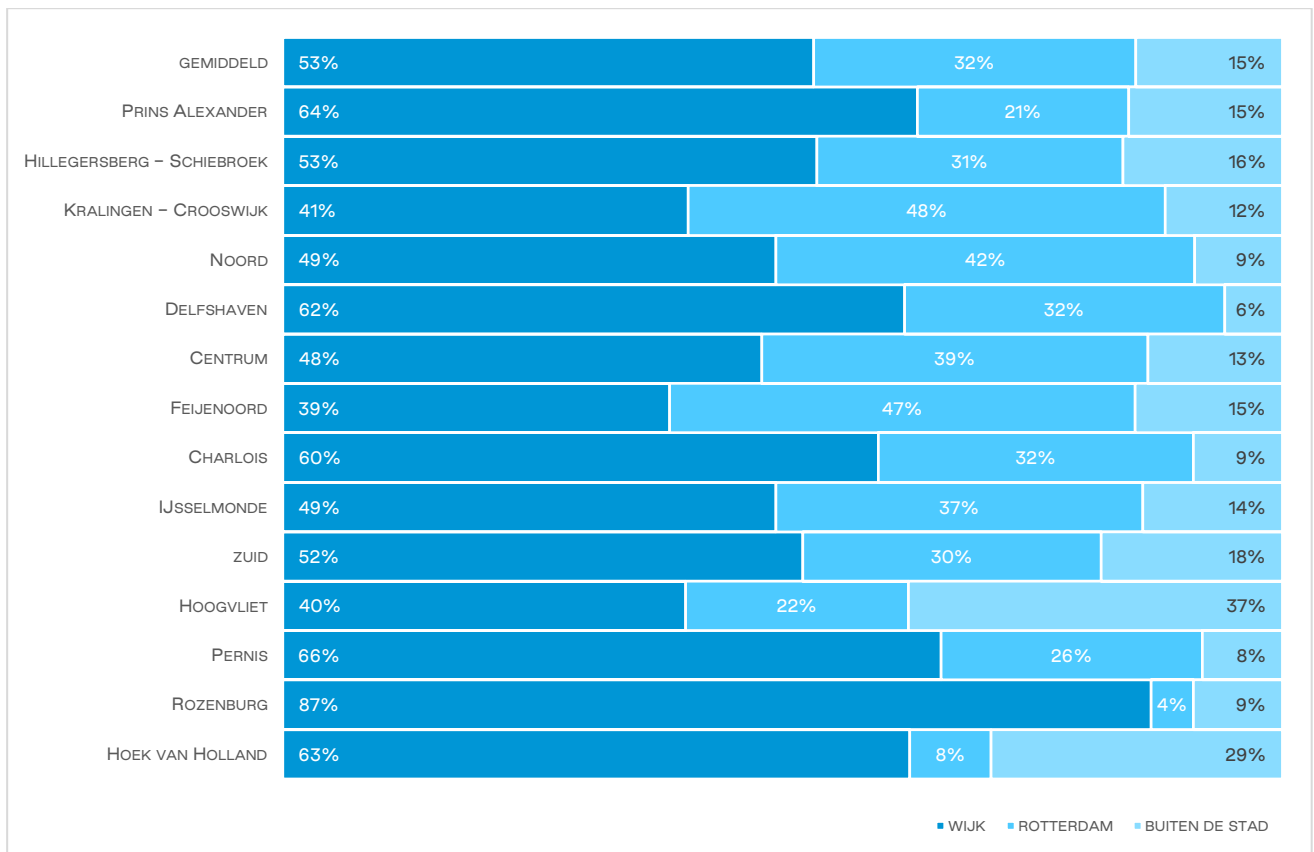
TOELICHTING

Er werd door de initiatiefnemers een totaal van 168.455 bezoekers geregistreerd. Het werkelijke aantal ligt vermoedelijk hoger; een kleine 200.000. Vrijwel alle respondenten van het Cultuur Concreet publieksonderzoek – 22.948 scheurbriefjes – beoordelen de bijgewoonde activiteit als positief. De leeftijdscategorieën zijn in vrijwel alle gebieden gelijkmatig verdeeld. Een enkele uitschieter is te verklaren vanuit de prioriteiten: zo is er in Delfshaven extra inzet op initiatieven voor kinderen en jongeren en in Hoogvliet juist op volwassenen, inclusief senioren. In Centrum is vanuit LCP minder geïnvesteerd in programma voor jongeren, omdat deze doelgroep vanuit de Cultuur Boost (eenmalig extra budget om het culturele leven na corona weer op gang te brengen) juist extra aandacht heeft gekregen. Culturele activiteiten in Hoogvliet & Hoek van Holland trekken vaak ook bezoekers uit omliggende gemeenten als Spijkenisse en het Westland.

WAARDERING BEZOEKERS
BRON: CULTUUR CONCREET PUBLIEKSONDERZOEK

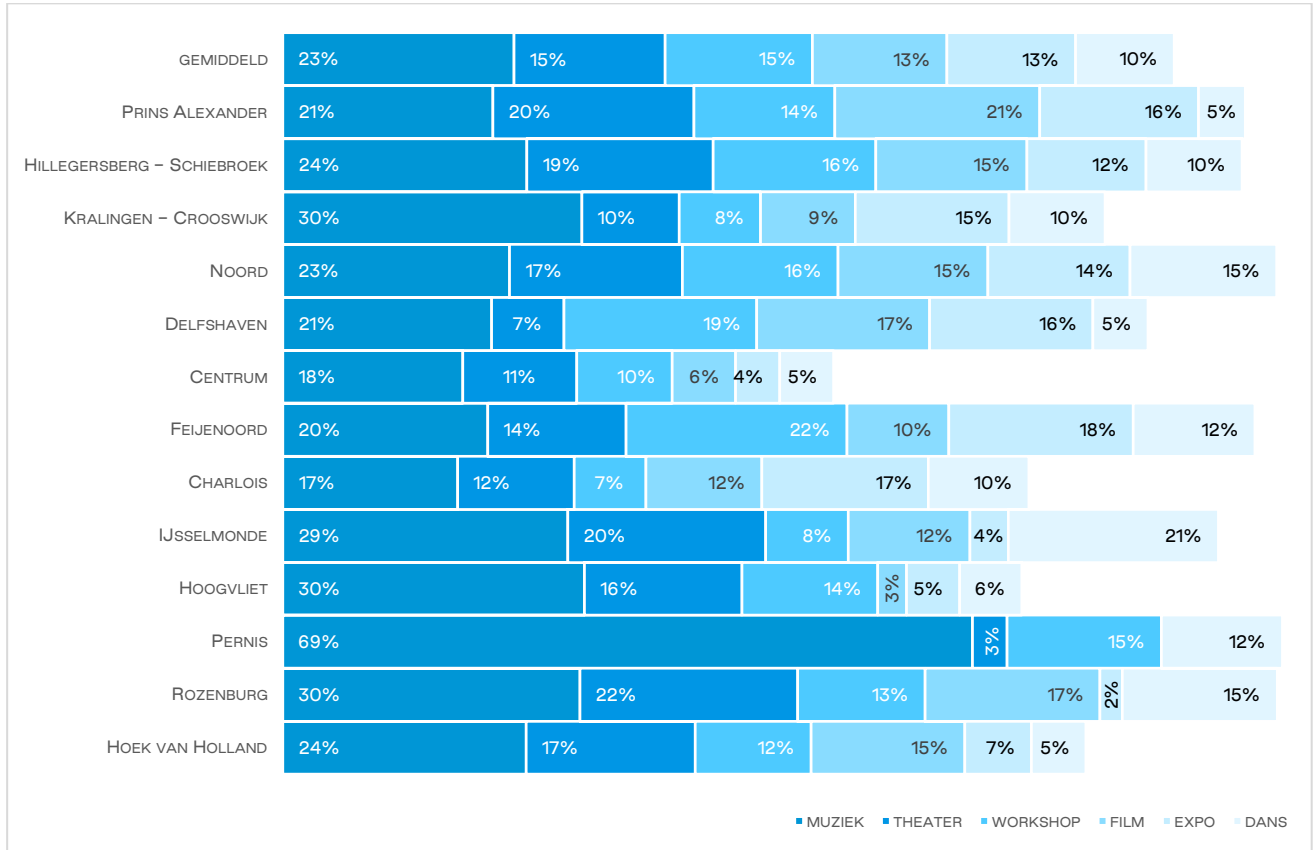
HERKOMST BEZOEKERS
BRON: CULTUUR CONCREET PUBLIEKSONDERZOEK

	CULTURELE DOELGROEP	INDEX	2022 % BEZOEKERS CULTUUR CONCREET	% BEZOEKERS CULTUURPLAN	
HOOG	CULTURELE ALLESETERS	62	7%	18%	-11%
	KINDRIJKE CULTUURVRETERS	85	5%	11%	-6%
	WEELDERIGE CULTUURMINNAARS	191	7%	9%	-2%
	KLASSIEKE CULTUURLIEFHEBBERS	166	13%	12%	1%
MIDDEL	STARTENDE CULTUURSPEURDERS	44	5%	9%	-4%
	ACTIEVE VERMAAKVANGERS	128	3%	3%	-
	PROEVENDE BUITENWIJKERS	138	11%	7%	4%
LICHT	NIEUWSGIERIGE TOEKOMSTGRIJPERS	56	3%	3%	-
	FLANERENDE PLEZIERZOEKERS	70	10%	10%	-
	SOCIALE CULTUURHOPPERS	104	15%	10%	5%
	LOKALE VRIJETIJDSGENIETERS	130	23%	7%	15%

BEREIK CULTURELE DOELGROEPEN
BRON: ROTTERDAM FESTIVALS

4. Bewoners aan Zet

Cultuur Concreet brengt de behoefte van de bewoners in kaart en stimuleert de betrokkenheid van de bewoners bij de programmering. Doorlopend doen we publieksonderzoek bij de verschillende initiatieven. Dit onderzoek – met ruim 20.000 respondenten – laat zien dat de ondervraagden in hun buurt met name behoefte hebben aan meer muziek dichtbij. We herkennen dat dit een toegankelijke, door alle doelgroepen breed gewaardeerde discipline is. De overige disciplines ontlopen elkaar niet veel. De behoefte aan workshops kan aangeven dat er vraag is naar meer actieve cultuurparticipatie.

5. Constateringen

Ondanks dat Cultuur Concreet al ruim twintig jaar actief is in de haarvaten van de stad, doen we bij de uitvoering van LCP waardevolle nieuwe ervaring op en verzamelen we relevante data. De randvoorwaarden voor een rijk, inclusief en innovatief lokaal cultureel klimaat worden glashelder. Daarom delen we graag een aantal constatering over het werken met LCP ten opzichte van de eerdere regelingen.

- De methodiek van Cultuur Concreet zorgt voor een gerichte inzet van beperkte middelen. De cultuurregisseurs zijn meer dan een 'loket' voor LCP. Ze gaan met iedere initiatiefnemer in gesprek en zetten het budget in als instrument; naast advies, netwerk en kennis. Door te regisseren vanuit de prioriteiten – en daarbij de initiatiefnemer in hun overwegingen mee te nemen – ontstaat er een beter passend aanbod in de wijken. Dit is niet alleen een voordeel voor de bewoners, ook de initiatiefnemers waarderen dit. Het zorgt voor een aanscherping van hun initiatief.
- In ieder gebied is LCP maatwerk; zo is het ook bedoeld. Wat opvalt, is dat de Kleine Kernen: Hoek van Holland, Rozenburg, Pernis en sinds 2022 ook Hoogvliet – duidelijk om een andere aanpak vragen. Omdat cultuur daar niet per se vanzelfsprekend is, wordt LCP in deze gebieden meer ingezet als een stimuleringsbudget om cultureel te actief te worden. Hoewel het aanvraagproces laagdrempelig en snel is, heeft men hier meer behoefte aan 'snel klein geld'; kleine bijdragen zonder procedures. Ook de andere gebieden vragen een toegesneden aanpak. Overal gelden dezelfde voorwaarden voor LCP, maar de gebiedsanalyses (cultuurscans) zorgen voor scherpere inzet van de middelen. Het beschikbare budget vraagt eveneens om een strategie per gebied. Waar het in het ene gebied vooral een stimuleringsbudget is, zet het in het andere gebied meer in op het ontwikkelen van een infrastructuur.
- Toekenning van een LCP bijdrage is maatwerk en bij ieder initiatief een afweging van verschillende factoren:
 - Lokale behoefte
 - Connectie met de wijk
 - Passend bij de prioriteiten
 - Passend in het overige aanbod (diversiteit, spreiding over het jaar, toegankelijkheid, doelgroep, discipline)
 - Indruk van de partij (betrouwbaar, experiment, staat open voor ontwikkeling)
 - Samenwerking met andere (partijen) in het gebied
 - Kwaliteit van plan en begroting
 - Indien voorhanden: resultaten evaluatie van een eerdere toekenning en publieksonderzoek.

De cultuurregisseurs honoreren in eerste instantie vaak een idee, niet zozeer een plan. Ze verdelen zonder uitzondering schaarste en moeten dus keuzes maken, bijvoorbeeld welk deel van het budget geïnvesteerd wordt in de vaste waarden in een gebied (ankers), of juist in nieuw talent en/of experiment (ruwe diamanten). In de cijfers van 2022 zien we duidelijk terug dat er onbenutte potentie en ambitie in alle gebieden aanwezig. Het publieksonderzoek dat iedere initiatiefnemer uitvoert, biedt inzichten die bij de eerdere regelingen ontbraken. De resultaten helpen om afgewogen keuzes te maken in investeringen en geven de mogelijkheid om vermoedens te toetsen, bijvoorbeeld over het publieksbereik. Het biedt doorlopend feedback voor zowel de cultuurregisseur als de initiatiefnemer. Voor de initiatiefnemer is het feedback die zorgt voor aanscherping van het initiatief of de aanpak én is waardevol in de aanvragen naar andere financiers.

- Het werken vanuit de gebiedsanalyses en prioriteiten helpt om sneller patronen en ontwikkelingen te ontwaren. Dit kan gaan over de behoefte bij specifieke doelgroepen, invloed van maatschappelijke ontwikkelingen in de wijken, maar ook over de randvoorwaarden in een gebied. Dit inzicht zorgt ervoor dat we kunnen werken vanuit de plan – do – check – act – cyclus. We ontvangen doorlopend feedback en passen indien gewenst onze prioriteiten – en dus inzet – aan. Zo ontstaat in de LCP inzet een combinatie van zowel continuïteit (terugkerende partijen, jaarprogrammering) als flexibiliteit (experiment, inzet op nieuwe ontwikkelingen).
- Het is de moeite waard om breder dan het gebied te investeren in initiatieven vanuit de algemene doelstelling van LCP: meer cultuurparticipatie door meer Rotterdammers. Voor gebiedsoverstijgende initiatieven is geen apart budget. Tevens zien wij culturele partners in Rotterdam – die niet structureel gefinancierd worden – die op stedelijk niveau werken, maar goed zijn in de verbinding met de wijken. Ook hier is geen apart budget voor. Als het past bij de prioriteiten investeren wij hierin. Dit zijn bij uitstek verbinders tussen lokale en stedelijke cultuur. Deze initiatieven en partijen verdienen het om onderdeel te zijn van een culturele basis in de stad.

6. Vijf ambities voor de stad

Kunst en cultuur in de wijken vormt de bodem van het culturele ecosysteem van Rotterdam. Op een vruchtbare bodem kunnen – naast de bodembedekkers, die het onkruid weghouden – ook struiken, hagen en hoge bomen groeien en bloeien. Daarom is het van belang in alle veertien Rotterdamse gebieden de culturele infrastructuur en het culturele klimaat op orde te brengen. De ambities van Cultuur Concreet hierbij zijn:

ZORG VOOR EEN LEVENDIG EN DUURZAAM CULTUREEL KLIMAAT IN ALLE WIJKEN

1. Stel een 'morele norm' voor het LCP budget vast, bijvoorbeeld in de vorm van een minimum bedrag per inwoner of een percentage van het totale cultuurbudget; zo kan iedere Rotterdammer – ongeacht waar hij/zij woont – in haar/zijn buurt een passend cultureel aanbod krijgen.
2. Ontwikkel voor de gebieden – naar voorbeeld van de RCB – een Lokale Culturele Basis met structurele financiering plus een extra opdracht voor lokale culturele ankers.

VERSTEVIG DE CULTURE INFRASTRUCTUUR IN ALLE WIJKEN

3. Investeer in professionalisering van lokale aanbieders/initiatiefnemers met behulp van een stevige ondersteuningsfunctie naar voorbeeld van Rotterdam Sportsupport voor de Rotterdamse sportverenigingen.
4. Zorg voor voldoende culturele ruimte/locaties. Ontwikkel de huidige waarde voor culturele m2 naar een concrete norm per wijk/gebied; al dan niet in combinatie met een norm voor de maximale afstand tot een culturele ruimte.

MAAK HET CULTURELE AANBOD IN ALLE WIJKEN ZICHTBAAR

5. Investeer structureel in een culturele wijkagenda of verrijk de uitingen de UITagenda (Rotterdam Festivals) met het hyperlokale culturele aanbod.

BIJLAGE | CULTUURBUUR JAARRAPPORTAGE 2022

I. Inleiding

Cultuur Concreet is in 2022 gestart met een vernieuwing van het programma Cultuurbuur, waarbij stedelijke podiumkunsten met kwaliteit worden ingezet in vijf gebieden/wijken, waar een culturele impuls nodig is. De volgende gebieden, met bijbehorende prioriteiten, zijn gekozen:

- Hoogvliet | Laagdrempelig aanbod, qua inhoud, plek en prijs
- IJsselmonde | Actief & Passief aanbod door wijkpartners voor diverse doelgroepen
- Crooswijk | Passend aanbod voor jongeren
- Schiebroek | Passend actief en/of passief aanbod voor en/of door jongeren
- Rozenburg | Passend aanbod voor jongeren

II. Prestatie indicatoren Cultuurbuur

De algemene prestatie indicatoren 2022 ten aanzien van de uitvoering van Cultuurbuur zijn:

- Het publiek komt uit de beoogde doelgroepen
- 75% van het publiek waardeert de voorstelling positief
- Specifieke prestatie indicatoren (bijvoorbeeld ten aanzien van aantallen voorstellingen en locaties) worden eind 2022 toegevoegd op basis van de cijfers van het eerste jaar. Zie conclusie voor de prestatie indicatoren van 2023

III. Aanbod per gebied

In 2022 maakte het Cultuurbuur Budget diverse structurele- en incidentele programmeringen mogelijk. In totaal zijn twaalf initiatiefnemers in hun kracht gezet om Rotterdamse podiumkunsten te programmeren.

Hoogvliet

In Hoogvliet zijn soms eenmalige activiteiten, maar er zijn geen terugkerende evenementen of enige vorm van structureel aanbod. Het doel van de cultuurregisseur Hoogvliet is dat er over drie jaar een vaste programmering voor bewoners is en deze initiatiefnemers leren dit vast te houden (ook zonder de beschikking van het cultuurbuur budget). De prioriteit in Hoogvliet is daarom: Laagdrempelig aanbod, qua inhoud, plek en prijs.

Het plan voor 2022 was om €15.000 euro te investeren in drie partijen die ieder een eigen doelgroep in Hoogvliet bereiken.

- **Volwassenen**
Irene en Ariane, twee initiatiefnemers uit Hoogvliet verzorgen regulier theateraanbod voor volwassenen. Er heeft een pilot van 10 lesweken plaatsgevonden in de eerste helft van het jaar. De voorstelling en de lessen waren zo'n groot succes dat er in de tweede helft van het jaar meteen een vervolg plaatsvond.
- **Jongeren**
Art Studio zette in 2022 een programmering voor jongeren neer. Ze organiseerden een talent night waar talenten uit de wijk werden aangemoedigd te komen optreden. Voorafgaand aan deze talentnight werden een aantal workshops georganiseerd op het gebied van spoken word, dans en muziek. Na het programma in de zomer is er een nieuw platform opgezet om de essentie van het programma structureel te kunnen aanbieden. Zo heeft de Cultuurbuur een stimulans aan Hoogvlieters gegeven om podium aan te bieden aan jongeren en ze te verrijken met diverse kunst disciplines.
- **Kinderen + senioren**
Villa Vonk is een multifunctionele locatie in Hoogvliet dat een activiteiten aanbod heeft voor jong en oud. Het Cultuurbuur budget werd gebruikt als kers op hun programmering-taart. Ze nodigden Broederliefde uit om voor alle kinderen en jongeren uit de wijk te komen optreden met kerst. Daarnaast organiseerden ze een kleiner optreden voor senioren.

IJsselmonde

In IJsselmonde zit veel potentie, echter mist er een structurele basis. Het doel van de cultuurregisseur in IJsselmonde is dat er over een paar jaar in alle drie de wijken een bruisende programmering kan plaatsvinden, omdat er nieuwe podiumplekken zijn gecreëerd. De prioriteit in IJsselmonde is daarom: Actief & Passief aanbod door wijkpartners voor diverse doelgroepen.

- **IJsselburgh (Beverwaard)**
De IJsselburgh is een complex servicewoningen in Beverwaard dat ook een ontmoetingsplek is voor senioren die hier niet wonen. De initiatiefnemer heeft een prachtige divers jaarprogrammering neergezet.
- **Oeverloos (Groot IJsselmonde-zuid)**
Oeverloos is een buurttuin waar bewoners kunnen samenkomen. Door het Cultuurbuur budget zijn initiatiefnemers in hun kracht gezet om een culturele programmering te laten plaatsvinden. Zo is Jam in het Park ontstaan waar Rotterdamse muzikanten en kindtheaters zes zondagmiddagen konden optreden.
- **Spinozapark (Lombardijen)**
In Lombardijen is momenteel geen plek waar programmering structureel plaatsvindt. Door middel van het cultuurbuur budget vond dit jaar de eerste Kersteditie van het Spinozafest plaats op het Richard Krajicekveld. Het was een feest voor jong en oud. Beginnend met kleintjes in de middag en ouderen en jeugd later in de avond. De avond werd afgesloten met voorstellingen van talenten uit de wijk.

Crooswijk

Momenteel is er weinig tot geen programmering voor jongeren in Crooswijk. Het talent zit zeker in de wijk, maar zit nog verstopt. Er is in de afgelopen jaren hard gewerkt aan culturele programmering voor kinderen, tieners en jongeren. Zo is er steeds meer jongerenwerk in Crooswijk op allerlei disciplines, het heeft dus veel aandacht. Het doel van de cultuurregisseur Crooswijk is dat er over een paar jaar een vaste (of reizende) plek is voor jongeren waar ze heen kunnen voor cultuurbeleving. Dat het netwerk onder jongeren verstevigd. De prioriteit voor Crooswijk is daarom: Passend aanbod voor jongeren.

- **Kunstruimte Crooswijk**
Om dit doel te bereiken werd een actieve –bestaande– initiatiefnemer, namelijk Kunstruimte Crooswijk, gevraagd om een vaste rondreizende straatprogrammering neer te zetten. Op verschillende pleinen werden het afgelopen jaar diverse workshops gegeven in muziek, dans, rap, acteren, fashion, beeldende vorming en recording. Hiervoor werd zoveel mogelijk gebruik werd gemaakt van kunstenaars uit Kralingen–Crooswijk. In het kader van ‘eerst aansluiten, dan ombuigen’, werd de programmering voornamelijk aangeboden voor kinderen t/m 14 jaar. Kunstruime Crooswijk zet zich in voor een gedegen jongerenprogrammering door de kinderen en tieners van nu, nu al aan zich te binden. Het is de wens om jeugd kennis te laten maken met de ver–van–je–bed–show die kunst heet.

Schiebroek

Theater de Buurvrouw is de enige locatie waar op een laagdrempelige manier geprogrammeerd kan worden in de wijk. Het huidige aanbod is erg wit en heeft wat diversiteit en verjonging nodig. Het doel van de cultuurregisseur Hillegersberg–Schiebroek is om deze locatie ook een broedplaats en ontmoetingsplaats voor jongeren te laten worden. Waar jongeren zelf programmeren en produceren en theater de Buurvrouw fungeert als een kweekvijver. De prioriteit in Schiebroek is daarom: Passend actief en/of passief aanbod voor en door jongeren.

- **Theater de Buurvrouw**
Dit doel is opgesplitst in drie jaar. 2022 stond in het teken van werving. 2023 Zal de eerste jongerenprogrammering staan en in 2024 is het doel deze jongeren te verstevigen in hun programmering. Afgelopen jaar is De Buurvrouw begonnen met het uitzetten van de nieuwe jongeren programmeringsgroep onder de naam; Cultuur? Je weet tog! Daarbij heeft een student cultuurwetenschappen onderzocht hoe dit programma volgend jaar het best ingericht kan worden. Er is nog geen programmering neergezet, maar de basis voor het realiseren van een kweekvijver is gelegd.

Rozenburg

Momenteel is er weinig tot geen programmering voor jongeren in Rozenburg. Het cultuurbuur budget is daarom een welkom aanjaag budget waarmee initiatiefnemers een meer structureel aanbod kunnen programmeren. Het doel van de cultuurregisseur Rozenburg is dat er over een paar jaar een vaste plek is voor jongeren waar ze heen kunnen voor cultuurbeleving. Dat er een netwerk onder jongeren ontstaat dat elkaar inspireert. De prioriteit in Rozenburg is daarom: Passend aanbod voor jongeren.

- **Cultuurschool: Creative Lab**
Elke woensdagmiddag heeft de Cultuurschool in samenwerking met Dia Rozenburg een CreativeSpace workshop georganiseerd. Kinderen van 6 t/m12 jaar konden aan deze vaste middag in de week deelnemen. Er werd geëxperimenteerd met techniek, kunst, djembe– en theaterlessen Elke woensdag werd druk bezocht. Dit werd gedaan in samenwerking met kunstenaars, instellingen en makers. De Cultuurschool is een belangrijke aanbieder op het gebied van kunst en cultuur en wil met deze workshops een fundering leggen voor de jongeren van over 2 jaar.
- **Rozenburg danst**
Tijdens de Rozenburg danst week werden er twee avonden georganiseerd voor jongeren uit Rozenburg. Het was een succes omdat het goed bezocht was, men dit regelmatig zou willen en omdat de jongeren zich zelf lieten zien met zang en dans.
- **Ding a Dong**
Zeven jongeren tussen de 14 en 20 jaar hebben in de corona tijd zelf een voorstelling gemaakt. Zowel op als achter het toneel was zelf geregisseerd. De voorstelling, genaamd Ding a Dong, hebben ze twee keer opgetreden in het Westland. Door het Cultuurbuur budget kon de voorstelling ook aan Rozenburgers worden aangeboden. Dit is een mooi voorbeeld van programmering voor én door jongeren.
- **Good vibes university**
Elke zondag konden jongeren uit Rozenburg terecht bij de Good Vibes University in het Huis van de Wijk om op een professionele manier werken met muziek en media. In zowel de uitvoerende als de organiserende kant van een evenement. Het project werd afgesloten met een live evenement die jongeren en de buurt liet samenkomen.

IV. Budget

	Beschikbaar budget	Besteed budget	Over
Hoogvliet	€ 15.000	€ 14.290	€ 710
IJsselmonde	€ 15.000	€ 15.000	€ 0
Crooswijk	€ 15.000	€ 15.000	€ 0
Schiebroek	€ 15.000	€ 15.000	€ 0
Rozenburg	€ 15.000	€ 9.514	€ 5.486
Totaal	€ 75.000	€ 68.804	€ 6.196

Restbudget 2021

Vanuit het Cultuurbuurbudget uit 2021 was nog €24.000 euro over. Dit budget is besteed aan projecten waar die in 2022 weer doorgang kon vinden. Dit houdt in dat er nog een restant van €10.635 over is.

- Rotterdam Bluegrass festival – € 6.050
- Vox Muziektheater – € 7.315

V. Tot slot

De keuze om het budget van Cultuurbuur beschikbaar te stellen voor gebieden waar een culturele impuls nodig is, is een juiste geweest. In 2022 is de basis gelegd voor een culturele programmering die elk jaar uitgebreid kan worden. Voor 2023 en 2024 blijven de gekozen gebieden en prioriteiten hetzelfde. Dit om een zo groot mogelijke, blijvende impact te maken. Tot slot zijn de voorafgestelde prestatie indicatoren behaald. In totaal hebben 2290 bezoekers de programmering van Cultuurbuur bijgewoond.

- Het publiek komt uit de beoogde doelgroepen
- 75% van het publiek waardeert de voorstelling positief
- Rozenburg | Passend aanbod voor jongeren
Van de 247 bezoekers is 70% uit de beoogde doelgroep bereikt en 100% van het publiek waardeerde de voorstellingen positief
- Hoogvliet | Laagdrempelig aanbod, qua inhoud, plek en prijs
Van de 279 bezoekers is een gelijkmatige verdeling van de beoogde doelgroep bereikt (22% 0-14 / 13% 15-19 / 14% 20-29 / 11% 30-39 / 12% 40-59 / 27% >60) en 95% van het publiek waardeerde de voorstellingen positief
- IJsselmonde | Actief & Passief aanbod door wijkpartners voor diverse doelgroepen
Van de 781 bezoekers is een gelijkmatige verdeling van de beoogde doelgroep bereikt (22% 0-14 / 4% 15-19 / 2% 20-29 / 7% 30-39 / 5% 40-59 / 60% >60) en 79% van het publiek waardeerde de voorstellingen positief
- Crooswijk | Passend aanbod voor jongeren
Van de 783 bezoekers 88% uit de beoogde doelgroep bereikt en 91% van het publiek waardeerde de voorstellingen positief
- Schiebroek | Passend aanbod voor jongeren
Zijn geen gegevens van aangeleverd.

Interessant

- Begin 2022 veranderde het bewonersinitiatief met het programma Wijk aan zet. Voor 4 van de 12 projecten is er sprake geweest van een co-financiering met het bewonersinitiatief (IJsselburg / Spinozafest, Oeverloos, Cultuurschool)
- Voor 5 van de 12 projecten is er een co-financiering met het LCP budget geweest (IJsselburg, Oeverloos , Rozenburg danst, Theater Hoogvliet en Villa Vonk)
- In maart werden initiatiefnemers gemotiveerd om een plan in te dienen voor het Cultuurboost budget. De focus van de cultuurregisseurs als de initiatiefnemers lagen daardoor niet bij het Cultuurbuur budget. Waardoor plannen later werden ingeleverd en dus later van start konden gaan.
- Drie partijen wilden het budget o.a. inzetten om te investeren in de faciliteiten om zo een beter programma neer te kunnen zetten. (Villa Vonk / Art Studio / Oeverloos)
- In Rozenburg wordt altijd nauw samengewerkt met de welzijnspartij. Doordat er in juni een nieuwe partij is gekozen, ging de samenwerking pas in de tweede helft van het jaar lopen.